

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 7/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till dammsäkerhetslagen

Till jord- och skogsbruksutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 11 december 2008 en proposition med förslag till dammsäkerhetslagen (RP 214/2008 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning och bestämde samtidigt att miljöutskottet ska lämna utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet.

- avdelningschef Timo Kotkasaari och vattenöverinspektör Leena Westerholm, jord- och skogsbruksministeriet
- avdelningschef Kari Pehkonen, Kajanalands miljöcentral
- produktionschef Seppo Voutilainen, Kaivannaisteollisuusyhdistys ry.

Dessutom har utskottet fått ett skriftligt utlåtande från miljöministeriet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet har behandlat propositionen utifrån sitt behörighetsområde i ett miljöperspektiv. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar.

Den gällande dammsäkerhetslagen (413/1984) härstammar från 1984. Den innehåller föråldrade lagstiftningselement och motsvarar inte på alla punkter dagens dammsäkerhetspraxis som uppstått utan egentligt lagstiftningsstöd. I vårt land är merparten av dammarna i vattendrag byggda på 1940—1970-talen. De är alltså i många fall så gamla att de behöver byggas om och dammsäkerheten förbättras. I dagsläget omfattar dammsäkerhetslagen ca 500 dammar, av vilka de flesta är dammar i vattendrag och ungefär 60 avfallsdammar. Utskottet konstaterar

att den nya lagen på det hela taget tydliggör dammsäkerhetskraven, ökar dammsäkerheten och genom hörandeförfarande förbättrar dammägarnas ställning.

Dammsäkerhetslagen utgör teknisk speciallagstiftning om dammkonstruktioner. Syftet med den är att minska de risker som människor, egendom, miljö och natur utsätts för vid dammolyckor. Lagen saknar fortfarande ett eget tillståndsförfarande; regler för uppdämning av vatten finns i vattenlagen och regler för uppdämning av avfall i miljöskyddslagen. Med tanke på en övergripande hantering av miljörisker är det utmärkt att dammsäkerhetslagen utsträckts till att även gälla dammar ovan jord som hör samman med gruvdrift och till översvämningssvallar.

Behovet av att se över dammsäkerhetslagstiftningen ökar ju vanligare det blir med extrema väder- och vattenförhållanden till följd av klimatförändringen, påpekar utskottet. Som ett led i anpassningen till klimatförändringen måste Finland rusta sig för kraftigare översvämningar. Damarna och översvämningssvallarna måste därför göras säkrare både då de byggs och då de används. Genom tydligare dammsäkerhetsbestämmelser och effektivare övervakning kan miljöriskerna minskas.

Enligt den föreslagna 16 § utfärdas närmare bestämmelser om säkerhetsarrangemangen genom förordning av statsrådet. Enligt ett utkast till förordning ska dammägaren vidta varningsarrangemang och andra arrangemang för att avvärja dels den fara som de som befinner sig nedströms om dammen utsätts för, dels den fara som skadegörelse eller ofog medför för dammsäkerheten. Dammsäkerheten utsätts för hårt prov om markanvändningen ändras. Utskottet framhåller att man med hjälp av markanvändnings- och bygglagen bör se till att riskerna från damarna

beaktas i planläggningen och att byggnader inte placeras alltför nära riskområdena.

Jord- och skogsbruksministeriet har genom beslut enligt lagen om miljöförvaltningen uppdragit de tillsynsuppgifter som enligt dammsäkerhetslagen hör till miljöcentralerna åt Tavastlands, Norra Savolax, Västra Finlands, Kajanlands och Lapplands miljöcentraler. De regionala miljöcentralerna kommer fortsatt att vara tillsynsmyndighet enligt dammsäkerhetslagen. Tanken är enligt propositionen att koncentrationen av dammsäkerhetsärenden inom miljöförvaltningen ska fortsätta. Det är angeläget, menar utskottet, att det finns expertis på dammsäkerhetsfrågor inom miljöförvaltningen också i framtiden och att nya experter utbildas i behövlig mån.

Utlåtande

Utskottet föreslår

att jord- och skogsbruksutskottet väger in det som sägs ovan.

Helsingfors den 18 mars 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Susanna Huovinen /sd
vordf. Pentti Tiusanen /vänst
medl. Tanja Karpela /cent
Timo Kaunisto /cent
Timo Korhonen /cent
Merja Kuusisto /sd
Tapani Mäkinen /saml

Petteri Orpo /saml
Sanna Perkiö /saml
Tarja Tallqvist /kd
Kimmo Tiilikainen /cent
Oras Tynkkynen /gröna
Pauliina Viitamies /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Jaakko Autio.